

ASIAA JÄSENIILLE

mainio

WWW.MTK.FI

3
2019

MAALLE MATKALLE

Kotimainen ruoka
kunniaan → 8

KIERRÄTYS
Sivuvirrat
ravinteiksi → 16

JÄSENETU
Maatalousmuovit
kiertoon → 34

"Omatoimiset taimikonhoidot ovat tilastoinnin ulkopuolella." → 20

Rinteen hallitus ja maaseutu

Antti Rinteen viiden puolueen hallitus sai aikaan ohjelman, jota on sopinut kesän ja alkusyksyn aikana sulatella. Puolueiden nokittelusta on voinut päätellä, että neuvotteluista jäi jotain epäselväksi tai hampaankoloon. Toivottavasti yhteistyön henki löytyy ja asiat etenevät. Talouden ja kestäväen kehityksen haasteet eivät ainakaan vähene.

ILMASTONMUUTOKSEN TORJUNTA ON hallitusohjelman punainen lanka. MTK oli hyvissä ajoin liikkeellä ja julkaisi ilmasto-ohjelman viime vuoden puolella. Viesti meni kohtalaisesti perille. MTK:n linjaukset näkyvät hallitusohjelmassa.

Ilmastopolitiikassa tärkeintä on lopettaa syyllistäminen. Maa- ja metsätalous ovat ilmastomuutoksen torjunnassa ratkaisuja, eivät ongelmia.

METSÄTALOUEDESTA KESKUSTELTIIN RÄVÄKÄSTI ennen vaaleja. Tuore hallitus otti maltillisen linjan metsäpolitiikassa, kuten järkevää olikin. Suomen talous tarvitsee lisää investointeja, eikä valtio voi lähteä karkottamaan yrityksiä, jotka haluavat investoida kestävään metsäsektoriin. Kasvava puunkasvu ja käyttö sekä parempi luonnonsuojelu on mahdollista yhdistää.

HALLITUS ON PARANTAMASSA maatalouden rahoitusasemaa ainakin lyhyellä aikavälillä. Maatilojen investointeihin saadaan varoja, ja näitä todellakin tarvitaan. Ympäristö- ja luonnonhaittakorvauksen rahoitusvaje paikataan.

MTK patistaa hallitusta vahvistamaan talouskasvua. Terve talous mahdollistaa kunnianhimoisen ilmastopolitiikan. Terve talous on myös edellytys suomalaisen ruuan menestykselle. Korkeaa laatua on vaikea markkinoida, jos kuluttajien lompakko tyhjenee.

Talous ei kasva ilman yrittäjyyttä. Yrittämisen edellytyksiä on vahvistettava kaikin mahdollisin keinoin.

Juha Marttila
puheenjohtaja, MTK
Twitter: @Marttila Juha

Klaus Hartikainen,
päätoimittaja

Lähetä palautetta!
mainio@mtk.fi
Twitter: @KLAUHAR

Seuraava Mainio
ilmestyy 18.12.

Maatilamatkailuun syytä tarttua

HELSINKI-VANTAAN LENTOKENTTÄ ON täynnä matkailijoita. Etenkin Aasiaan suuntaavia tai sieltä Eurooppaan tulevia matkajia on jo niin paljon, että kenttä alkaa käydä ahtaaksi. Revontulet, joulupukki ja lumi houkuttelevat paljon turisteja Lappiin talvella, mutta mahdollisuuksia luontomatkailun ympärivuotiseen lisäämiseen on joka puolella maata.

Luontomme tarjoaa upeita maisemia ja elämyksiä ympäri vuoden ja niihin pääsee parhaiten tutustumaan maatilamatkailukohteissa. Metsämme, järvemme ja rannikkoalueemme sekä neljä vuodenaikaamme tarjoavat mahdollisuuksia rentoutumiseen. Osalle matkailijoista se tarkoittaa aktiivista harrastamista, näkemistä ja kokemista.

Suomi on useiden kansainvälisten vertailujen kärjessä myös matkailukohteena. Nöyryyttämme ja ystävällisyyttämme arvostetaan. Suomea kannattaa markkinoida sellaisena kuin se on ja olla aidosti ja rohkeasti ylpeä.

Maatila- ja luontoelämysten markkinointi yhdessä kaupunkikohteiden kanssa tarjoaa mahdollisuuksia kasvattaa myös kotimaista maatilamatkailua ja kotimaisen ruuan arvostusta.

Ruuanlaitto itse pyydystetystä kalasta, itse poimituista sienistä tai mustikoista voi olla suurkaupungissa varttuneelle unohtumaton elämys. Markkinointi ei vaadi enää suuria summia, rohkeutta ja kekseliäisyyttä kylläkin. Yhteistyötä tarvitaan sekä yrittäjien kesken että maaseutu- ja kaupunkialueiden välillä. MTK ja Lomalaidun ovat mukana tätä kehitystä vauhdittamassa.

8 HYVÄ ME

Kotimaista ruokaa koululaisten lautasille

Kotimaisen ruuan tarjoaminen koululaisille ja vanhuksille on usein päättäjien tahdosta kiinni.

12 TÄTÄ PÄIVÄÄ

Maata pitkin matkalle

Maatilamatkailu elää ja voi hyvin. Yrittäjien kannattaa tarjota rohkeasti paikallisia elämyksiä.

16 KUKKARO

Sivuvirroista ravinteita monipuolisesti

Kierrätyslannoitteilla voi hoitaa pellon kasvukunnon lisäksi viljelyn taloutta sekä parantaa ympäristön tilaa.

18 UUDET TUULET

Muwex näyttää mainetta videoillaan

Maatilan arki ja kasvinviljelytilan työt kiinnostavat Youtubessa.

20 KUUMA PERUNA

Pimeää taimikonhoitoa

Kertovatko metsänhoidon tilastot muunneltua totuutta? Metsänomistajien omatoimisesti ja ilman tukea tekemä taimikonhoitotyö saattaa jäädä kokonaan tilastojen ulkopuolelle.

24 RUISTA RANTEESSA

Käpälät kattoon

Kanista on moneksi. Lihan lisäksi myyntiin päätyvät nahka, korvat ja häntätöpöt.

26 MENOSSA MUKANA

Ouuskunta välittää laatuviiljan

ViljaTavastia Osuuskunta luo lisäarvoa jäsenilleen. Isommista myyntieristä hyötyvät sekä viljelijät että viljaa ostava teollisuus.

30 TAITAJA

Viljelyhommia ja taiteilijaelämää

Maaseudullakaan ei kannata kangistua kaavoihin. Maanviljelijä ja burleskitaitelija Aleksis Kyrö a.k.a Dick Tator on kasvanut kulttuuriin kiinni jo lapsuudesta lähtien.

PALSTAT

- 4 Laari
- 7 Mitä kuuluu?
- 29 Ristikko
- 32 Kentällä
- 33 Kalenteri
- 34 Jäsenedut

JULKAISIJA Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Simonkatu 6, PL 510, 00101 Helsinki, Vaihde 020 4131, www.mtk.fi **PÄÄTOIMITTAJA** Klaus Hartikainen, viestintäjohtaja, MTK, toimitussihteeri Anne Rauhamäki (MTK) **TOIMITUSNEUVOSTO** Tuula Dahlman, Klaus Hartikainen, Terhi Löfstedt, Heli Mutkala, Susanna Palkkimäki, Kaisa Pihlaja, Anne Rauhamäki, Matti Tyhtilä **TOIMITUS JA ULKOASU** Viestilehdet Oy, PL 440 (Simonkatu 6) 00101 Helsinki, www.viestilehdet.fi **PAPERI** PEFC-sertifioitu UPM Fine 100 g/m2 **PAINO** PunaMusta Oy, Joensuu 2018 ISSN 2242-8712 **OSOITTEENMUUTOKSET** tiina.harju@mtk.fi tai 020 4132253 **KANSIKUVA** Anne Mikkola

Lahopuun määrä vaikuttaa siihen, määritelläänkö alue mahdolliseksi HCV-alueeksi.

TARKISTA HCV-ALUEET

FSC-metsäsertifiointin
HCV- eli korkean
suojeluarvon alueet
kannattaa tarkistaa.

Metsäteollisuus toimii kahden eri sertifiointijärjestelmän, PEFC:n ja FSC:n puitteissa. Suomen yksityismetsät ovat pääosin PEFC-sertifioituja, koska metsänhoitoyhdistykset tarjoavat PEFC-sertifiointin metsänomistajille jäsenetuna.

Metsäteollisuusyritykset, jotka myyvät tuotteita FSC-merkintää edellyttävälle markkinoille, pyrkivät lisäämään FSC-sertifioitua puun osuutta puunhankinnassaan. Yhtiöiden on mahdollista käyttää tuotteissaan myös FSC Mix -merkintää, jos raaka-aineesta suurin osa on FSC-sertifioitua ja enintään 30 prosenttia peräisin FSC-kontrolloidusta lähteestä.

FSC ei noteeraa PEFC:tä

FSC:n kontrolloidun puun riskinarviointi valmistui viime talvena ja toimin- tamalli tiukentui. Puunhankinnalle aiheuttavat eniten haasteita saamelaisalueet ja korkean suojeluarvon alueet (HCV, High Conservation Value). Kontrolloitu puu ei saa olla lähtöisin alueilta, joissa metsänkäyttö uhkaa korkeita suojeluarvoja. Suojeluarvoon vaikuttavat mm. lahopuun ja vanhan puun määrä.

– Lähes kaikki yksityiset metsänomistajat kuuluvat PEFC-sertifiointiin ja noudattavat metsälakia. Heidän kannaltaan tilanne näyttäytyy ristiriitaisena. Jos ostajalla on FSC-sertifikaatti, pitää PEFC-sertifiointin mukana olevan metsänomistajan leimikon täyttää myös FSC:n kontrolloidun puun standardit, koska FSC:lle PEFC ei merkitse mitään, sanoo MTK:n metsäjohtaja **Juha Hakkarainen**.

Kartat yhtiöillä ja metsänhoitoyhdistyksillä

Metsänomistaja ei saa mistään automaattisesti selville, onko hänen metsätiallaan merkintöjä HCV-kartoissa. Tieto- ja kannattaa kysyä ensisijaisesti puunostajilta, koska he ovat asiasta vastuussa ja heillä on paras tieto HCV-alueiden edellyttämistä toimenpiteistä. Myös metsänhoitoyhdistyksillä on karttamateriaali käytössään.

– Käytännössä HCV-merkintä kartalla ei vielä sinällään tarkoita mitään muuta kuin että puukaupan ja hakkuun yhteydessä mahdolliset suojeluarvot tulee tarkistaa ja ottaa mahdollisesti huomioon puunkorjuussa. Tilanne täytyy aina käydä tarkistamassa maastossa, Hakkarainen muistuttaa.

MTK ja metsänhoitoyhdistykset seuraavat tilanteen kehittymistä ja neuvottelevat metsäteollisuuden kanssa.

TEKSTI JA KUVA ANNE RAUHAMÄKI

Huomio puukaupan sopimusehtoihin

Puukauppojen yhteydessä on tänä syksynä ilmennyt joitakin sopimukseen liittyviä erimielisyyksiä ja sopimusehtoja on kiristetty. Näillä vinkeillä vältät pahimmat sudenkuopat ja teet onnistuneet kaupat.

- Puun myyntisopimuksessa on kysymyksessä kahden elinkeinonharjoittajan välinen sopimus. Kiristyneissä sopimusehdoissa ei ole jursia ongelmia.

- Leimikko kannattaa merkitä maastoon etukäteen epäselvyyksien välttämiseksi. Tähän kannattaa kiinnittää huomiota myös puukauppasopimuksessa: Kuka on vastuussa leimikkorajan tai kiinteistörajan ylityksestä, erityiskohteista ja mikä on mahdollisen korvauksen suuruus? Kaikki kannattaa kirjata ylös ongelmatilanteiden varalta.

- Joidenkin puukauppasopimuksien perusteella ostaja on oikeutettu teettämään

ennakkoraivauksen myyjän laskuun. Tarkista sopimusehdot, ettei tule yllätyksiä.

- Puukauppaa tehdessä lasketaan arvioidut tukkiprosentit puukaupparjousten mitta- ja laatuvaatimusten perusteella. Tässä kannattaa käyttää apuna metsänhoitoyhdistyksen katkontavertailua, joka perustuu eri ostajien toteutuneisiin tukkiprosentteihin.

- Ottaako puukauppasopimus kantaa mitta- ja laatuvaatimusten noudattamiseen vai onko ostajalla oikeus poiketa niistä? Mikäli on, saat-taa tukkiprosentti muuttua arvioidusta ja asian riitautus on vaikeaa. Virallinen mittaus tulee pyytää 14 vrk:n kuluessa mittaustodistuksen

tiedoksi saamisesta.

- Puutavaran kaukokuljetusta ei kuitupuiden osalta kannata sallia ennen mittaustodistuksen hyväksymistä. Puiden ollessa tienvarressa on mahdollisten katkontaan liittyvien erimielisyyksien ratkaiseminen helpompaa. Myös puiden varastointiaika ja mahdollisten tiestö-vaurioiden korvaaminen tulee sopia etukäteen.

- Kauppaa tehdessä puun ostajien esittämis-tä ehdoista voi aina neuvotella, eikä niitä pidä sellaisenaan hyväksyä. Neuvottelija voi olla joko metsänomistaja tai metsänhoitoyhdistys valtakirjalla.

LAURI TAPIO

Tarkista katkonta ennen kaukokuljetusta.

MTK oli mukana Turun Eurooppa-foorumissa

MTK OLI MUKANA toista kertaa järjestetys-sä Turun Eurooppa-foorumissa 29.-31.8.2019. Foorumi kokosi EU-vaikuttajia yhteen keskus-telemaan unionin tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista.

MTK järjesti perjantaina 30.8. paneelikes-kustelun, jonka aiheena oli "EU:n kilpailukyky globaaleilla ruokamarkkinoilla". MTK oli edus-tettuna myös Turun kaupunginkirjaston Eu-rooppa-torin Tapaa asiantuntija -pisteellä.

Paneelikeskusteluun osallistuivat avaus-puheenvuoron pitänyt suurlähettiläs **Terhi Hakala**, mepit **Petri Sarvamaa** (kok.) ja **Elsi Katainen** (kesk.), MMM:n kansliapäällikkö **Jaa-na Husu-Kallio** sekä MTK:n puheenjohtaja **Ju-ha Marttila**. Keskustelun juonsi MTK:n johdon erityisasiantuntija **Tiina Perho**.

Keskustelussa nousi esille, että EU:n on kehitettävä maataloutensa kilpailukykyä mm. varmistamalla sille riittävä rahoitus, satsaamal-la vientiin ja lisäämällä alan tutkimustoimin-taa. EU:n on globaaleilla ruokamarkkinoilla

EU:n maatalous joutuu sopeutumaan maailmanmarkkinoilla uuteen tilanteeseen, todettiin Eurooppa-foorumin paneelikeskustelussa.

sopeuduttava uuteen tilanteeseen, jossa suurvallat ajavat omaa etuaan ja Maailman kauppajärjestön WTO:n sääntöperusteinen jär-jestelmä ei toimi. Panelistit näkivät, että EU:n ja Suomen etu on pyrkiä kehittämään yhteisiin standardeihin pohjautuvaa WTO-järjestelmää.

Heikon EU:n tulee kuitenkin herätä kylmään todellisuuteen ja kyetä yhteisten arvojensa puolustamisen lisäksi olemaan näkyvämmän myös omien kansalaistensa ja viljelijöidensä edunvalvoja.

TEKSTI JA KUVA KLAUS HARTIKAINEN

Vuoden Tarjoilija ja Vuoden Kokki Turun saariston maatiloilla

VUODEN KOKKI 2019 Mikko Kaukonen ja Vuoden Tarjoilija 2019 **Heidi Martikainen** vierailivat 12.-13.8 Varsinais-Suomen saariston maatiloilla tutustuen maatalousyrittäjiin ja ruoan alkuperään.

Matkan järjestivät yhteistyössä MTK, SLC sekä ELO-säätiö. Matkalla vierailtiin eri tuotantosuuntien tiloilla Kemiönsaarella, Paraisilla, Korppoossa ja Nauvossa. Matkalla ruoantuottajat ja ravintola-alan huippuammattilaiset kävivät mitä mielenkiintoisempia keskusteluja mm. ruokamatkailun tarinallistamisesta.

Vieraat pääsivät tutustumaan maataloustuotantoon laidasta laitaan. Retkeen mahtui

Vuoden Tarjoilija 2019 Heidi Martikainen (oik.) ja Vuoden Kokki 2019 Mikko Kaukonen tutustuivat Sverker ja Anette Blombergin omistamaan Vestergårdin maitotilaan Nauvossa.

tutustuminen saassa sijaitsevaan lypsyrobotinavettaan, pariinkin vihanneistilaan, nautakarjantuotantoon sekä lammastilaan ja manner-Suomen suurimpaan omenatilaan.

Päällimmäisenä matkasta jäi mieleen se,

kuinka arvokasta ja vastuullista työtä tuottajat tekevät kuluttajien hyväksi. Voimme olla vain ylpeitä juhliessamme ensimmäistä suomalaisen ruoan päivää 4.9.

TEKSTI JA KUVA PAULIINA AARNIVUO

Kiertoasuomesta.fi -palvelu avautui valtakunnalliseksi

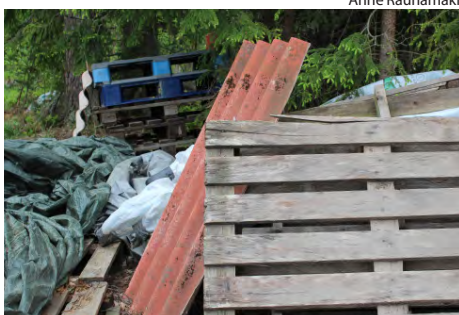
MTK:N KEHITTÄMÄ, PIRKANMAALLA pilotoitu maatalouden sivuvirtojen markkinapaikka www.kiertoasuomesta.fi avattiin 12.8.2019 valtakunnalliseen käyttöön. Kokeemukset Pirkanmaalta ovat rohkaisevia, ja palvelussa on jo runsaasti myynti-ilmoituksia, kertoo MTK:n elinkeinojohtaja **Marko Mäki-Hakola**.

– Maatalouden sivuvirroille on syntymässä uusia markkinoita. Kiertotalousmarkkinapaikka antaa maatiloille yksinkertaisen työkalun myydä erilaisia materiaaleja lannasta muoviin ja hävikkirehusta maatalouskoneiden varaosiin.

Huhtikuusta lähtien Pirkanmaalla pilotoitu palvelu avattiin elokuussa käyttöön koko maassa. Samalla Kiertoasuomesta.fi -palvelussa lanseerattiin MTK:n jäsenille tarkoitettu, valtakunnallinen maatalousmuovien noutopalvelu, josta tarkemmin tämän lehden sivulla 34.

MTK haluaa edistää ilmasto- ja ympäristöystävällisen talouden kehittymistä luomalla uusia toimintamalleja. Kiertoasuomesta.fi-markkinapaikka on luultavasti maailman ensimmäinen maatalouden sivuvirtojen markkinapaikka.

– Kiertoasuomesta.fi tarjoaa mahdollisuuden parantaa maatalouden kannattavuutta uusien markkinoiden kautta. Samalla maatalouden

Anne Rauhamäki

Kuormalavat ovat hyvä esimerkki kierrätykselpoisista materiaaleista.

monipuoliset sivuvirrat ja tiloilta löytyvät materiaalit saadaan jatkojalostukseen tai uuteen käyttöön. Palvelussa on jo nyt tarjolla esimerkiksi tyhjiä tynnyreitä, paalimuovia ja kuormalavoja. Kun koko Suomen maatilat ottavat palvelun nopeasti käyttöön, voi www.kiertoasuomesta.fi ottaa jo tänä syksynä keskeisen paikan kiertotalousmarkkinoiden kehittämisessä koko maassa, Mäki-Hakola kertoo.

Markkinapaikan valmisteluun on saatu osarahoitusta Leader Kantrilta. Palvelun käyttö on maksutonta.

IPCC linjassa MTK:n kanssa

MTK JA SLC pitävät hälyttävänä elokuun alussa julkistetun IPCC:n Maankäyttö ja ilmasto-erikoisraportin viestiä ilmastomuutoksen vaikutuksista ruokaturvaan ja maaperän kasvukuntoon.

Maankäyttöön keskittyvä raportti painotti maatalouden, maankäytön ja uusiutuvien luonnonvarojen ratkaisevaa roolia ilmastomuutoksen vastaisessa taistelussa.

Omassa työssään viljelijät ja metsänomistajat jatkavat toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi. MTK:n ilmastohjelma onkin hyvin linjassa IPCC:n tavoitteiden kanssa.

MTK muistutti, että Suomessa tuotetaan Euroopan puhtainta ruokaa erittäin tehokkaasti, ja lähtökohdat kestävälle tuotannolle ovat hyvät. Metsävarantomme on kasvanut vuosikymmeniä, ja kestävä metsätalous ja metsänhoito Suomessa on ilmastopoliittisesti järkevin ratkaisu.

MTK tähdentää, että tilanne muualla ei ole lähimainkaan vastaava, ja siksi maankäyttöön keskittyvä IPCC:n raportti on erittäin tärkeä puheenvuoro koko maailman elinkelpoisuuden kannalta.

ANNE RAUHAMÄKI

”Maatalousyrittäjien haasteet ovat yhä monimutkaisempia.”

MITÄ KUULUU?

Pirjo Ristola
MTK-Helsingin puheenjohtaja

Pääkaupungin maalaiset

MTK-Helsingin yhdistys on juuri pitänyt johtokunnan kokouksen Keravajärven rannalla mökissä. Seuraavaksi saunotaan.

– Hyvää siis kuuluu. Syksyn toimintaa suunniteltiin juuri, tehdään mm. retki Fazerilaan ja syyskokous suunniteltiin pidettäväksi Ruokatieto ry:ssä, sanoo **Pirjo Ristola**.

Ristola on toiminut yhdistyksen puheenjohtajana nyt vajaat kaksi vuotta.

– Pyrimme saamaan uusia jäseniä mukaan toimintaan järjestämällä ”jokaiselle jotakin”. Kaikkia eivät kiinnosta samat asiat, joku tulee mieluummin viininmaistajaisiin ja joku eduskuntaan keskustelemaan maatalouspolitiikasta. Strategia on osoittanut toimivuutensa.

– Toiminta on aika aktiivista. Nytkin saunailtaan tuli puolet enemmän porukkaa kuin vuosi sitten, ja naisten saunavuorolla oli ihan tungosta. Meillä on muutenkin naisennemistö, johtokunnassakin vain yksi mies, Ristola huomauttaa.

Johtokunta kokoontuu myös varsin usein, noin puolentoista kuukauden välein. Yhdistyksen sääntömääräiset kokoukset pidetään usein jonkun maatalouteen liittyvän tahon toimitiloissa.

– Samalla saadaan katsaus kyseisen organisaation ajankohtaiseen toimintaan ja pidetään sidosryhmäsuhteita yllä, Ristola kertoo.

Helsingin yhdistys ei ole ihan tavallinen paikallis-yhdistys. Toiminta-alue kattaa pääkaupunkiseudun ja ymmärrettävästi alueella ei ole montaa päätoimista viljelijää. Jäseniä on silti tällä hetkellä 340.

Suurin osa jäsenistä on MTK:n tai läheisten sidosryhmien toimihenkilöitä, alan opiskelijoita, toimestaan jo eläköityneitä tai muuten vaan maataloutta lähellä toimivia henkilöitä.

Ristola on töissä Melassa Välitä viljelijästä -projektin vetäjänä. Mitä töihin kuuluu?

– Maatalousyrittäjien haasteet ovat yhä monimutkaisempia. Niitäkin on kuitenkin onnistuttu selvittämään eri ammattilaisten avulla ja yhteistyöllä. Yhtenä apukeinona ovat edelleen myös projektin myöntämät ostopalvelusitoumukset mm. jaksamisen tukemiseen.

Ristola kannustaa viljelijöitä hakemaan apua mieluummin ennemmin kuin myöhemmin.

– Saa ja pitää ottaa yhteyttä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ei tarvitse odottaa, että ongelmat ovat isoja. Mitä aiemmin apua haetaan, sitä helpompi niitä on ratkaista. ●

Kotimaisen ruoan tarjoaminen koululaisille on kuntapäätäjien tahdosta kiinni.

KOTIMAISTA RUOKAA KOULULAISTEN LAUTASILLE

Marttilan kunnassa Varsinais-Suomessa syödään
90-prosenttisesti kotimaista ruokaa.

TEKSTI ANNE RAUHAMÄKI

Eeva Korimäki

MTK:n tavoitteena on kotimaisen ruoan käytön edistäminen. Kuluttajatyöllä muistutetaan ja valistetaan yksityistalouksia kotimaisen ruoan eduista, mutta tärkeä ja suuri potentiaalinen kotimaisten raaka-aineiden käyttökohte löytyy myös julkisista ruokapalveluista.

Pari vuotta sitten laadittu MTK:n Kuntapäätäjäopas antaa vinkkejä siihen, miten kunnan hankinnat voi kilpailuttaa niin, että kotimaisuus tulee varmistetuksi. Varsinaissuomalainen Marttilan kunta on tehnyt tällä saralla esimerkillistä työtä.

– Meillä on valtuustotavoitteena käyttää mahdollisimman paljon kotimaista ruokaa kunnan ruokapalveluissa, kertoo Marttilan kunnanhallituksen puheenjohtaja **Eeva Korimäki**.

– Vanhukset ja lapset pitää ruokkia mahdollisimman hyvin, se muistaen on menty ja päätökset tehty.

Kunnassa kirjattiin viime vuonna ylös, mistä raaka-aineet tulevat. Selvisi,

että 90 prosenttia kaikesta ruoasta oli kotimaista alkuperää. Se oli Korimäen mukaan positiivinen yllätys.

– Ajateltiin, että paljon, mutta ei ehkä että ihan noin paljon. On kuitenkin monia sellaisia raaka-aineita, joita ei Suomesta saa, Korimäki toteaa.

Sitoutunut henkilöstö avainasemassa

Marttilassa keskuskeittiö on vanhusten palvelukeskuksen yhteydessä. Siellä tehdään päivittäin 80-300 aterialla ja näistä osa kuljetetaan kouluille, päiväkoteihin ja vanhusten ruokapalvelun kautta koteihin. Keittiöhenkilöstö on todella sitoutunut kotimaisten raaka-aineiden käyttöön, samoin hallinto-henkilöstö.

Korimäen mukaan ruokapalveluesimies näkee vaivaa alkuperän selvittämisessä. Ruokalistat laaditaan sesonkien mukaan.

– Ei tarvitse ottaa sitä halvinta, muut asiat ovat ratkaisevampia. Saa käyttää omaa harkintaa.

Marttila on pieni kunta, asukkaita on

KILPAILUTA SUOMALAINEN RUOKA KUNTALAUTASILLE

1 Kotimainen ruoka ja sen käyttö kannattaa kirjata hankintaohjeeseen ja ruokapalvelujen toimintasuunnitelmaan.

2 Kotimainen ruoka tulee huomioida ruokalistasuunnittelussa.

3 Ennakoiva markkinakartoitus antaa tietoa siitä, mitä on saatavilla.

4 Yhteydenpito kunnan ja elintarvikelaan yritysten, maatalousyrittäjien, järjestöjen sekä muitten toimijoiden kanssa on avainasemassa. Tiedottakaa hyvin ja ajoissa tulossa olevista kilpailutuksista eikä pelkästään HILMA:ssa.

5 Ota kilpailutuksessa käyttöön huolellisesti laaditut laatukriteerit.

6 Luokaa päätöksenteon tueksi luotettava seurantajärjestelmä, jossa päätöksentekijät saavat tiedon siitä, millaista ruokaa kunnassa tarjotaan.

Lähde: MTK:n Kuntapäätäjäopas

noin 2000. Hankinnat suoritetaan yhteishankintana Kespron kautta.

– Siellä on hyvät listat, joilta voi aina valita kotimaisia tuotteita mahdollisimman läheltä. Leipomotuotteet tulevat lähileipomoilta Jokioisilta ja Mynämäeltä, kananmunat paikalliselta tuottajalta ja satokausituotteetkin mahdollisimman läheltä, Korimäki kertoo.

Saatavuusongelmia ei ole ollut. Ajatuksena ei myöskään ole, että kaikki tuotteet pitäisi saada oman kunnan tuottajilta, vaikka sekin on toki tavoiteltavaa. Kotimaisuus riittää.

Aina ruoan alkuperän asialla

Korimäelle on aina ollut itsestään selvää ja luontevaa selvittää, mistä ruoka on peräisin.

– Usein olen ravintolassakin kysynyt, mistä tämä liha on peräisin. Jo paljon ennen kuin tästä on alettu näin paljon julkisesti puhua. Lapset ovat joskus tuskailleet, että ”äiti, onks sun aina pakko.”

Korimäellä on itsellään broileritila ja siinä ohessa luottamustoimia on

Julkiset ruokapalvelut ovat tärkeä kotimaisten raaka-aineiden käyttökohde.

kertynyt. Hän on ollut MTK-Marttilan yhdistyksen puheenjohtajana ja toimii tällä hetkellä MTK-Lennoston puheenjohtajana. Kunnanvaltuustossa hän on Marttilassa toista kautta ja nyt kunnanhallituksen puheenjohtajana.

– Vähän on pitänyt luottamustoimia karsia, kun ihan kaikkeen ei ennä, Korimäki tunnustaa.

Hinta ei ratkaise ja laatu on kohdallaan

Sitä Marttilassa ei ole laskettu, onko kotimaisuustavoite nostanut aterioiden hintaa.

– Saattaa olla vähän kalliimpaa, mutta tämä on imagokysymys. Kunnan talous on kunnossa ja se mahdollistaa tämän. Taloudenpito on muuten ollut tarkkaa. Toki talous on herkkää vaihtelulle, kun on vähän asukkaita.

Viime keväänä tehdyn asiakastytyväisysskyselyn palaute oli hyvää.

”90 prosentin kotimaisuusaste on ihan riittävä.”

– Harvoin koululaiset arvioivat kouluruokaa kovin korkealle, mutta me saimme kaikista hyvät pisteet. Mausta, ulkonäöstä ja laadusta, Korimäki iloitsee.

Kilpailutuksista kaikki lähtee

Kilpailutukset ovat aika hankalia, joten on katsottava tarkkaan, miten kotimaisuusvaatimus sinne kirjoitetaan.

– Meillä se lukee jotenkin niin, että tuotannossa pitää noudattaa suomalaista lainsäädäntöä ja tuotantotapaa. Se kyllä vähän ihmetyttää, että miksei siinä voisi suoraan lukea, että raaka-aineen pitää olla kotimainen, Korimäki ihmettelee.

Myös muiden kuin ruokahankintojen osalta kotimaisuuskeskustelua on käyty.

– Pyritään toki paikallista aina suosimaan, mutta teknisellä puolella se on vaikeampaa. Energia-asia on tutkinassa. Aika moni kunnan kiinteistöistä lämpiää vielä öljyllä. Selvitys on käynnissä hakelämmityksestä, mutta kun kiinteistöt ovat hajallaan, se voi olla haasteellista, kertoo Korimäki.

Jatkossa tavoitteena on ylläpitää hyvää tasoa.

– 90 prosentin kotimaisuusaste on ihan riittävä, mutta sitä pitää vahtia. Enemmän voisi vielä suosia paikallisia tuottajia, mutta kun maatalous on niin pitkälle erikoistunut, kannattaa jalostetummat tuotteet tuottaa keskitetysti.

Korimäen mielestä ei ole realismia, että broileritila hoitaisi myös teurastuksen ja jatkokäsittelyn. Eikä koululle oikein voi broilereita sellaisenaan toimittaa. ●

ISKU

Tee eettisesti kestävä
valinta ja valitse kotiisi
kotimaiset huonekalut.

Iskun Lahdessa valmistetut
uutuussohvat löydät nyt
myymälöistä!

Tervetuloa tutustumaan!

Babe-sohva

Design Nea Vikström

MTK:n ja metsänhoitoyhdistysten jäsenet ovat
oikeutettuja saamaan erikoisetuja Iskun
myymälöistä. Tervetuloa hyville kauppoille!

isku.com

TÄTÄ PÄIVÄÄ

”Kaikkien tuotteiden
alkuperä tuodaan
esiin.”

Raaka-aineet tuotetaan itse tai ostetaan lähiseudun muilta tuottajilta.

MAATA PITKIN MATKALLE

Maatilamatkailu Kumpusella järjestetään yli kymmenet hääet joka kesä.

TEKSTI MERJA ELOMAA KUVAT ANNE MIKKOLA JA WILMA DAHLSTRÖM

Viihtyisyyttä voi luoda pienilläkin keinoilla.

TÄTÄ PÄIVÄÄ

Hanni ja Juha Kumpusen omistaman Kirrin luomutilan kivilavetta Petäjavedellä on kunnostettu juhlatilaksi perinteitä kunnioittaen. Toimintaa on ympäri vuoden ja huonemajoitusta on kesällä 50 henkilölle ja talvella vähemmän. Vieraita saapuu Sveitsistä, Itävalasta, Australiasta, Japanista ja tietenkin Suomesta.

Juha Kumpusen vanhemmat aloittivat maatilamatkailutoiminnan 1990-luvulla. Lypsykarjatilalla oli tultu tilanteeseen, jossa olisi joko rakennettava uusi navetta tai luovuttava maidontuotannosta kokonaan. 1990-luvulla alettiin puhua maatilamatkailusta tilojen liittämiselinkeinona ja siihen Kumpusetkin tarttuivat. He päättivät avata ovensa turisteille.

Ensin käytössä oli pari mökkiä ja vähitellen lisättiin huoneiden määrää asuinrakennuksen laajennuksen mukana. Toimintaa on kehitetty vaiheittain ja viimeiset eläimet lähtivät tilalta vuonna 2000. 1930-luvulla tila jaettiin 13 osaan ja tilakeskuksesta muodostettiin kaksi tilaa, jolloin raja meni keskeltä peltoja, talojen välistä ja navetan läpi. Värikkäiden vaiheiden jälkeen Kumpuset saivat ostettua takaisin kantatilaan naapurin rakennukset ja pihapiirin vuonna 2010.

Juha Kumpunen on kätevä käsistään ja kunnostaa tilaa ja rakennuksia vähitellen perinteitä kunnioittaen. Suunnitteluun ja huoneiden sisustukseen on saatu ulkopuolista apua Hannin siskolta Päivi Järviseltä. Huoneista jokainen on sisustettu omalla tyyllillään ja nimetty tilalla asuneiden henkilöiden mukaan. Persoonallisiin huoneisiin on löydetty sopivia huonekaluja mm. huutokaupoista.

Lähellä tuotettua

Kumpuset tarjoavat vierailleen oman luomupellon ohra-, vehnä- ja ruistuotteita ja marjoja. He uskovat, että Lähellä tuotettua -ruokafilosofian merkitys tulee kasvamaan.

– Se mitä ei itse tuoteta, esimerkiksi juureksia, vihanneksia, lihaa ja kananmunia, ostetaan lähiseudun muilta tuottajilta. Kaikkien tuotteiden alkuperä on tiedossa ja se myös tuodaan esiin, Hanni vakuuttaa.

Tilalla on omien tuotteiden myymälä, lisäksi tilan tuotteita myydään Petäjaveden kylällä Heinähattu-suoramyyntipisteessä.

Juha Kumpusen isä on innokas kalastaja ja tuo pöytään kuhaa, haukea ja ah-

Siisti pihapiiri on Kirrin luomutilan käyntikortti.

Hanni ja Juha Kumpunen uskovat omaan tekemiseensä.

venta läheisistä järvistä. Erikoisherkkuna tarjotaan kylmäsavuhaukea.

Hanni valmistaa juhlatarjoitukset pääosin itse. Kotitalousteknikon opit ovat vuosien varrella täydentyneet anopin ohjeilla.

– Yksinkertainen ruoka ja selkeät maut toimivat parhaiten. Voi, kerma ja yrtit ovat makujen taustalla. Haasteellisinta on keksiä uusia ideoita ja pysyä ajan hermolla, Hanni toteaa.

Tänä kesänä Kumpuset saivat järjestää suomalais-tsekkiläiset häät. Hääparin toiveiden mukaiset juhlaruuat aiheuttivat päänsä, mutta juhlat onnistuivat mainiosti.

Pitkäjänteistä yhteistyötä

Vanha pari on edelleen auttamassa ja

perheen pojat, Jalmari (24) ja Nestori (22) tyttöystävineen ovat mukana sen minkä opiskeluiltaan ehtivät. Työtä tehdään kolmen sukupolven voimin.

– Omalle työlleen tilalla ei voi oikein laskea palkkaa. Onneksi lisätienestiä löytyy talvella lumenurakoinnista ja kirvesmiehen töistä, Juha mainitsee.

– Oma jaksaminen on välillä koetuksella. Pahimman kiireen keskellä apu löytyy naapurista. Naapuritilan emännän kanssa on sovittu, että autetaan toinen toista pahimmassa kiireessä tai jos jotain odottamatonta tapahtuu. Vuosittaisesta syyslomasta pidetään kiinni, Hanni Kumpunen kertoo.

4000 asukkaan Petäjavedeltä löytyy monenlaista yrittäjyyttä ja yrittäjien keskinäinen yhteistyö toimii hyvin. Kun

NÄHTÄVÄÄ PETÄJÄVEDELLÄ

Kävelymatkan päässä Kumpusen tilalta on Petäjaveden vanha kirkko, joka on Unescon maailmanperintökohde. Lähistöllä Mäntässä on Serlachius-museo, Jyväskylässä Aalto-museo eivät-kätkä Ähtärin pandatkaan kaukana ole.

Petäjävesi sijaitsee kolmen tunnin ajomatkan päässä Helsingistä ja 30 kilometrin päässä Jyväskylästä.

Kumpusen tilalla järjestetään häät, löytyvät kuljettaja, kampaaja, koristelijat ja valokuvaaja samalta kylältä. Bändikin löytyy omasta takaa.

Hannilla on vahvat yhteydet myös Keski-Eurooppaan. Hän on ollut monena vuonna järjestämässä Sveitsissä Suomi-päivällisiä, joihin raaka-aineet tuotiin Suomesta. Kalatuotteet vietiin sielläkin käsistä. Nytemmin siitä on luovuttu, mutta yhteydet säilyvät edelleen.

Kansainvälisiin vieraisiin ja heidän toivomuksiinsa on totuttu.

– Kerran japanilainen ryhmä halusi valmistaa itse kala- ja sieniruokia juhlatilan keittiössä. Mikäs siinä, olosuhteet sopivat myös tämän tyyppiseen elämysmatkailuun, Hanni toteaa. ●

Kotieläimet luovat viihtyisyyttä.

Ruoka keskeinen osa matkailua

HANNI KUMPUNEN ON mukana myös Lomalaidun ry:n hallinnoiman ruokamatkailun kehittämishankkeen järjestämässä ruokamatkailun workshopissa, jossa maaseutumatkailuyrittäjät tapaavat toisiaan ja kehittävät Perho Pron keittiöammattilaisen **Olli Takasen** ja Vuoden Tarjoilija 2019 **Heidi Martikaisen** johdolla yhdessä omia ruokapalvelujaan.

Hankkeessa ideoidaan myös itse tuotteita sekä niiden esillelaittoa. Workshoppeja tullaan järjestämään eri puolella Suomea, ja ensimmäinen niistä pidetään Etelä-Savossa Sahanlahdessa syyskuussa.

– Ruokamatkailussa korostetaan paikallisuutta, puhtautta ja luovuutta. Maukas, lähellä tuotettu ruoka on tärkeä osa matkailuelämystä ja sen merkitys matkailussa kasvaa voimakkaasti, ruokamatkailuhankkeen vetäjä, **Anne Mikkola** Lomalaidun ry:stä täsmentää.

Ruokamatkailuhanke on osa MTK:n viime vuoden loppupuolella käynnistämää ruokaviennin edistämisen- ja kehittämishanketta. Ruokamatkailuhankkeen yhtenä päätavoitteena on parantaa maaseudun matkailuyritysten ruokamatkailutuotteiden laatua ja kannattavuutta, ja myös lisätä ruokaan liittyvien elämysten paketoitua ja tarinallistamista.

Hankkeessa pyritään myös edistämään ruokamatkailuyhteistyötä eri toimijoiden välillä sekä kannustetaan ja ohjataan maaseudun matkailuyrityksiä Visit Finlandin MyStay-palveluun ja muihin yhteisiin markkinointiponnistuksiin.

Vaikka selkeässä ruokamatkailutuotteessa ruoka on näkyvässä roolissa itse tuotteessa sekä sen markkinoinnissa, on ruokanäkyvyyspotentiaalia jokaisessa Suomeen suuntautuvassa matkassa. Ruokamatkailustrategia Hungry for Finland edistääkin myös maamme elintarvikevientä.

Esimerkiksi Visit Finlandin tulevien vuosien yhtenä pääpainopisteenä on ruokamatkailu, luonnonmarjojen ja sienien poimiminen, syöminen, käyttäminen ruuanlaitossa ja niistä nauttiminen. Ruoka on mukana jokaisessa Suomeen suuntautuvassa matkassa ja matkailija syö reissullaan monta kertaa päivässä, joten matkailun merkitys ruuan tunnettuuteenkin on suuri.

Matkamaalle.fi-sivustolta löytyvät maaseutumatkailun parhaat tuotteet ja palvelut. Sivustolla on karttapalvelu, jonka avulla löydät palvelut paikkakunnittain. Useimmat maatilamatkailukohteet ovat varattavissa booking.com-palvelun kautta. Kesäkuukaudet ovat varsin suosittuja ja tammi-maaliskuussa on hiljaisinta.

Hyvärakenteiset pellot
kestävät vaihteleviakin
olosuhteita.

Urakointisopimuksissa olisi
hyvä määrittää mitä, miten ja
milloin levitetään.

SIVUVIRROISTA RAVINTEITA MONIPUOLISESTI

Sivuvirtoihin perustuvat kierrätyslannoitteet yleistyvät jatkuvasti. Niiden käytöllä pyritään edistämään muiden hyvien viljelykäytäntöjen ohella maaperän kuntoa sekä vesiensuojelua ja ilmastonmuutoksen hillintää.

Maatalouden, teollisuuden ja yhdyskuntien ravinnesivuvirtojen aiempaa tehokkaampi hyödyntäminen mahdollistaa orgaanisen aineksen kierron tasaamisen alueellisesti ja tilojen kesken. Karjanlanta on edelleen yleisin kierrätyslannoite, mutta sen rinnalle on tullut myös jatkojalostettuja ratkaisuja, kuten BiHiin kompostoidusta turkiseläinten lannasta ja biohiilestä valmistetut kasvupakkaukset sekä Hankkija-ketjun kautta tilattava raemainen kananlantalannoite.

Orgaanisen aineksen kierrättämiseen erikoistunut lannoitteiden, kalkkien ja maanparannuskuitujen valmistaja Soilfood on panostanut voimakkaasti tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

– Viime vuosina kiinnostus on selvästi kasvanut, ja kierrätysravinteita menee koko ajan enemmän. Tuotteiden laatua

”**Kierrätysravinteita menee koko ajan enemmän.**”

valvotaan ja jokaisesta erästä otettavilla näytteillä varmistetaan, ettei epäkurantteja eriä päädy asiakkaalle, kertoo Soilfoodin markkinointi- ja viestintäpäällikkö **Tiiti Kämäri**.

Kannattaako kierrätyslannoite?

Kierrätyslannoitteita käyttävät tuotantosuuntaan katsomatta yhtä lailla tavanomaisesti kuin luonnonmukaisestikin viljelevät. Lannoitteiden hyötyjä on usein hankala tarkastella lyhyellä aikavälillä.

– Pidemmällä aikavälillä orgaanista ainesta sisältäviä lannoitteita käytettäessä maan rakenne voi parantua, jolloin pelto tuottaa parempaa satoa. Hyvä-rakenteiset pellot kestävät paremmin kuivuutta ja märkyttä, kuvailee MTK:n asiantuntija **Airi Kulmala**.

Kasvi tarvitsee tietyn määrän ravinteita oikeissa suhteissa, ja viljelijän on mietit-

tävä tarkkaan, mistä ne saisi edullisimmin. Kilpailu lisää hintapaineita myös lannoitealan perinteisissä toimijoissa.

Sivuvirtoihin perustuvat lannoitteet ovat usein ainakin yksikkökustannuksiltaan edullisempia. Niiden sisältämän typen ja fosforin pitoisuuksissa ja liukoisuuksissa on kuitenkin vaihtelua, ja ravinneanalyysien käyttö on tärkeää. Usein kierrätysravinteita on täydennettävä epäorgaanisilla lannoitteilla.

– Tuotteemme pärjää rinta rinnan epäorgaanisten lannoitteiden kanssa. Tarpeista riippuen osa viljelijöistä käyttää joko useampaa tuotettamme tai muita lannoitteita tuotteidemme rinnalla ravinteita täydentääkseen, Kämäri sanoo.

Huomioi myös logistiikka ja välivarastointi

Etenkin yhdyskuntalietteiden käyttö ja niiden sisältämien ravinteiden käyttökel-

poisuus ovat osoittautuneet haastaviksi. Kierrätyslannoitteita tuotetaan myös hyvin erilaisissa muodoissa ja ne voivat olla olomuodoltaan oikeastaan kaikkea nesteen ja kiinteän väliltä.

Viljelijöillä ei välttämättä ole tarvittavaa kalustoa esimerkiksi lietetyyppisen lannoitteen levitykseen. Välivarastointiin on myös hyvä kiinnittää huomiota.

– Urakointikonseptin kehittäminen orgaanisten lannoitteiden käyttöön olisi hyödyksi. Urakointisopimuksissa olisi tärkeä määrittää esimerkiksi mitä, kuinka paljon, miten ja milloin levitetään, mutta myös kaikista vastuukysymyksistä on tärkeä sopia, Kulmala toteaa.

Soilfoodillakin tuotteita on monessa muodossa.

– Esimerkiksi rakeiset lannoitetuotteet ovat asiakastytyväisyyskyselyiden tulos. Haluamme auttaa viljelijää kokonaisvaltaisesti neuvonnasta levittämiseen asti, Tiiti Kämäri kuvailee. ●

MUWEX NIITTÄÄ MAINETTA VIDEOILLAAN

Maatilan työt voivat yhdistyä luontaisesti tubettamiseen. Muwex tekee YouTube-videot kasvinviljelytilan töiden ohessa.

TEKSTI PAULIINA AARNIVUO KUVAT MIIKA SOINI JA MICHELLE SEBBAS

” Videoni opettavat katsojien lisäksi itseäni. ”

”Pääosin kuvaan traktorihommia, sillä se kiinnostaa ihmisiä eniten.”

Miika Soini, taiteilijanimeltään **Muwex**, tekee perheensä kasvinviljelytilan töiden ohella videoita YouTubeen.

Videoita hän julkaisee kolmessa eri kanavassa, joita ovat pääkanava Muwex, pelikanava Muwex pelaa ja uusien tietotekniikka-aiheinen kanava Muwex Tech.

– Jo 5-vuotiaana ensi kertaa traktorilla ajaessani sanoin isälleni, että rupean tilan jatkajaksi. Siitä on lähdetty, Miika kertoo taustastaan.

Nyt Miika on 25-vuotias nuori aikuinen, joka on ehtinyt valmistua Ilmajoen maatalousoppilaitoksesta, työskennellyt maatilalla, kouluttautunut vartijaksi ja toiminut IT-tukihenkilönä. Seitsemän vuoden ajan hän on samalla tehnyt videoita kanavilleen. Viimeisimpänä aluevaltauksena Miika on perustanut yrityksen, Muwex Oy:n, jonka kautta hän tekee muun muassa markkinointivideoita yrityksille.

Maatilan arkea Youtubeen

Aluksi Miika julkaisi videoita pelikanavallaan kansainvälisesti tunnetun tubettajan innoittama. Huomatessaan, ettei kukaan tee videoita maaseudun hommista suomeksi, hän päätti tarttua toimeen ja perusti Muwex-pääkanavansa.

– Kuvaan maatalousalan perustöitä, sillä niiden teko on helppo yhdistää kuvaamiseen. Pään päälle asetettavan kameran avulla katsoja näkee videon samasta kuvakulmasta kuin minä. Pääosin kuvaan traktorihommia, sillä se kiinnostaa ihmisiä eniten. Toki kuvailen muutakin, kuten hukkakaurojen etsimistä ja nyt kuvasin dronella videon kuivuudesta kärsivästä pellostamme.

Miikan videot ovat opettavaisuuden ohella viihdyttäviä. Kun hän viisi vuotta sitten julkaisi suosituimman videonsa, jossa hänen ajamansa traktori uppoaa pehmeällä raiviolla, tuli videon kommenttikenttään runsaasti vinkkejä, kuinka tilanteessa olisi voinut toimia. Vuosien takaisia videoita katsellessaan Miika myös huomaa oman kehityksensä maatilan töissä.

– Videoni opettavat katsojien lisäksi itseäni. Videoiden avulla tilalliset näkevät, kuinka muilla tiloilla hoidetaan asiat. He voivat niin ikään kommentoida, että heidän tilallaan tehdään jokin asia paremmin kuin meidän tilallamme.

Videointioppia yrittäjille

Miika kertoo olevansa itseoppinut kuvaaja. Hänen innostuksensa ja tuhansien tuntien perehtymisensä valokuvaukseen ja kuvien käsittelyyn on tuottanut tulosta. Yhden videon tekemiseen menee 5-8 tuntia. Pääkanavalla on jo 972 videota ja tilaajia 17 000.

– Se on kuin oma lapsi, jota olen kasvattanut. Nyt se alkaa olla teini-iässä, Miika kuvailee kanavaansa leikkisästi.

Syksyllä Miika pitää Suomen yrittäjäopistolla viikon kestävän kurssin, jossa hän opettaa tubettamista yrittäjille. Vinkkeinä videoiden tekoon hän kertoo vuosien kokemuksellaan oppineensa, mitkä asiat vaikuttavat videon näkyvyyteen ja suosioon.

– Otsikot ja kuvat vaikuttavat siihen, että katsoja edes avaa videon. Tägit eli aihetunnisteet taas auttavat katsojaa löytämään videon. Kokemuksen karttuessa oppii huomaamaan millaiset videot ovat suosittuja. Hyvänä sääntönä näkyvyyden saamiseksi pidän videoiden julkaisemista tiuhaan tahtiin, noin video viikossa.

Miika ohjeistaa lopuksi, että on tärkeää tehdä sitä, mistä tykkää, vaikkei se olisikaan aluksi rahallisesti kannattavaa.

– Jos sitä rakastaa tarpeeksi paljon, voi siitä tehdä kannattavaa. ●

Kunnon kalusto takaa laadukkaan jäljen.

Dronella saa näyttävää kuvaa maalaismaisemasta.

KUUMA PERUNA

PIMEÄÄ TAIMIKONHOITOA?

Metsänomistajien itse ja ilman
tukia tekemä taimikonhoito
jää vaille huomiota.

TEKSTI JA KUVAT ANNE RAUHAMÄKI

Suomessa on tehty viime vuosina tilastojen mukaan keskimäärin 145 000 hehtaaria yksityismetsien taimikonhoitoa. Tästä vajaa 100 000 hehtaaria tehdään metsänhoitoyhdistysten kautta ja loput muiden toimijoiden kautta tai metsänomistajan itsensä Metsäkeskukselta hakemina Kemera-töinä.

Taimikonhoitomääriä tilastoidaan sekä PEFC-sertifioinnin auditointeja että alueellisten metsäohjelmien raportointia varten. Alueellisissa metsäohjelmissä on asetettu taimikonhoidoille alueelliset tavoitteet ja niitä seurataan vuosittain. Tilastoja pitää yllä Luonnonvarakeskus ja Kemera-tukien osalta myös Metsäkeskus.

Taimikonhoidon ja erityisesti taimikonhoitorästien määrästä uutisoidaan joka syksy, kun edellisvuoden tilastot valmistuvat. Rästien määrä pitääkin osittain paikkansa ja tehtävää metsissä toki on.

Onko tilastossa harha?

Tilastoissa voi olla kuitenkin jonkinasteinen harha. Jos metsänomistaja käy omatoimisesti kenellekään mitään ilmoittamatta hoitamassa taimikointaan, ei tehty työ tietenkään tilastoidu. Metsänomistaja ei ole sitä velvollinen ilmoittamaan, saati että joku ottaisi edes vapaaehtoisia ilmoituksia vastaan.

Kärjistettynä kysymys kuuluukin - jos taimikossa koivunvesa kaatuu, mutta kukaan ei sitä mihinkään kirjaa, onko se oikeasti kaatunut?

Valtakunnan tilastojen mukaan ei. Siksi tuntuukin ikävältä, että metsänomistajia vuosi toisensa jälkeen syyllistetään tekemättömistä töistä, kun niiden määrää ei edes tiedetä.

Asian kanssa joutuu vuosittain painiskelemaan MTK:n kenttäpäällikkö **Jukka Hujala**.

- Omatoimiset taimikonhoidot ovat tilastoinnin ulkopuolella, joten kokonaiskuvaa toteutuksesta verrattuna tavoitteisiin ei saa. Se harmittaa todella, mutta ratkaisua ei ole löytynyt.

Miten näitä tietoja voisi kerätä ilman että metsänomistajien byrokratia kasvaa?

- Tietojen kerääminen on erittäin vaikeaa - kukaan ei osaa tai halua arvioida omatoimisten määrää, tuskailee Hujala.

Hänen mukaansa Suuri metsänomis-

Omatoimista taimikonhoitoa kannattaa tehdä kuntoilumielessä.

tajatus tutkimus voisi olla ainoa ratkaisu.

- Siinä kerättäisiin haastatellen tietoa näistä kohteista otosjoukossa ja laajennettaisiin sitä sitten koskemaan koko Suomea tai maakuntaa, ehdottaa Hujala.

Aktiivimetsuri hoitaa tehokkaasti

Metsuri-metsänomistaja **Jyrki Näkki** Korialta on metsänhoitotöissä oman polkunsa kulkija. Maatalouden ohella Näkki työskenteli 37 vuotta VR:llä veturinkuljettajana. Nyt hän on ollut niistä töistä kolme vuotta eläkkeellä ja tehnyt metsänhoitoyhdistys Kymenlaaksolle metsurin töitä aina, kun viljatilalta töiltä kerkeää, lähinnä syksyisin.

- Parhaana vuonna noin 100 hehtaaria erilaisia raivaussahatöitä on tullut tehtyä, tänä vuonna vähän vähemmän.

Näkillä on omaa metsää yhteensä 58 hehtaaria ja peltoa viljelyssä 60 hehtaaria. Metsästä suurimman osan, 43 hehtaaria, Näkit ostivat kuusi vuotta sitten, kun naapurista tuli tila myyntiin.

- Eläkehommiksi ajattelin. Metsät olivat hoidon tarpeessa ja samana vuonna kävin koko palstan raivaussahan kanssa läpi. Oli ennakkoraivausta ja taimikonhoitoa.

Hoitat metsät ovat nyt "viimesen päälle kunnossa". Keskimäärin Näkki tekee vuodessa kahdella hehtaarilla vuodessa ensiharvennuksia, lähinnä kevyellä lainakalustolla, ja polttopuuta on jo kertynyt ainakin kymmenen vuoden tarpeiksi.

- Myös naapureille ja sukulaisille on puita toimitettu, mutta nyt alkaa olla puuta kaikki paikat niin täynnä, että myyntiin laittamistakin pitänee harkita, Näkki naurahtaa.

Rehevillä mailla tehokkaampaa hoitoa

Kemera-tukea Näkki hakee aina, kun sen saa. Usein taimikossa täytyy tehdä kuitenkin töitä myös siinä välissä, kun lehtipuu ottaa niin nopeasti kiinni.

- Parasta on etelän rehevillä mailla tehdä varhaisperkaus neljän vuoden jälkeen istutuksesta ja siitä kahden kesän jälkeen seuraava perkaus. Varsinainen taimikonhoito on vuorossa sitten noin viiden vuoden jälkeen. Näin toimien ei istutetun puuston laatu pääse yhtään kärsimään, Näkki kertoo.

Kahden varhaisperkauksen taktiikallakin Näkki laskee pääsevänsä reilun 20 euron tuntipalkalle tekemisessä, koska pienemmän puuston

poistaminen sujuu paljon nopeammin kuin ylitieheän kymmenvuotiaan taimikon. Pienempää taimikkoa tekee noin kaksi hehtaaria päivässä, vanhempaa ja ylitieheää paljon hitaammin.

- Metsänomistajat usein pyytävät ammattimetsuria apuun vasta sitten, kun on jo liian myöhäistä. Se on sääli, koska silloin on usein jo menetetty kasvua ja laatua.

Näkki kannustaakin metsänomistajia omatoimiseen taimikonhoitoon.

- Kemeraa on helppo hakea metsään.fi

”Valjaiden säädöt ja sahan perushuolto kannattaa opetella.”

-palvelun kautta ja eihän sitä tarvitse kerralla kaikkea tehdä. Tankillinen päivässä silloin tällöin on heikompikuntosellekin ihan hyvää liikuntaa, ja pikkuhiljaa työ edistyy ja kuntokin kasvaa.

Metsään.fi -palvelua Näkki kehuu, vaikka taimikoiden tiedot voivatkin vähän olla "sinne päin" eivätkä kuviotkaan aina mene yksi yhteen metsäsuunnitelman tietojen kanssa.

- Niitä on kuitenkin helppo korjailla

ja Metsäkeskukselta sitten soittelevat ja kyselevät tarkemmin, jos kuviotietoja muuttee.

Kunnon koneilla ja varusteilla

Toinen asia, johon Näkki on kiinnittänyt huomiota, ovat varusteet. Hän on ollut järjestämässä metsänhoitoyhdistyksen raivaussahakurssia metsänomistajille ja huomannut, että kurssit ovat usein tarpeen.

- Valjaiden säädöt ja sahan perushuolto kannattaa kyllä opetella. Huomattavasti helpompaa on tehdä töitä, kun on varusteet kunnossa. Jaksaa paremmin ja työ on tehokkaampaa, Näkki sanoo.

- Ei myöskään kannata ostaa viiloja ja teriä sieltä mistä halvimalla saa. Ne ovat huonoa laatua, voivat olla osittain pehmeämpää metallia ja kuluvat epätaisisesti. ●

Vinkkejä raivaussahan teroitukseen

LOPUKSI NÄKKI PALJASTAA salaisen kikkansa. Metsurikaverit olivat aluksi naureskelleet hänen sahalleen, joka on pienitehoisin ammattilaissaha. Miten Näkki semmoisella jaksoi tehdä niin paljon töitä?

Salaisuus olikin pienissä yksityiskohdissa. Näkki oli vaihtanut sahaansa vähän isomman ja laadukkaamman terän ja miettinyt, miten sen saisi pysymään paremmin terävänä. Hänestä sahan teroittaminen maasto-olosuhteis-

sa oli sangen hankalaa puuhaa.

Poikansa alppiihottoharrastuksen kautta Näkki tutustui laskettelusukien kanttien teroitusmenetelmiin ja mietti, miksei sama voisi toimia raivaussahan terässäkin. Niinpä hän kokeili teroittaa sahan niin, että viilaa sen harittamisen jälkeen terän päältä tasaiseksi lattaviilalla, viilaa sitten parilla pyöröviilan työnnöllä terät teräviksi ja lopulta hioo timanttiviilalla päältä ylimääräisen, kierteen

aiheuttaman rosoisuuden pois. Kun terä siis on tasainen, se synnyttää vähemmän kitkaa ja kuluukin vähemmän.

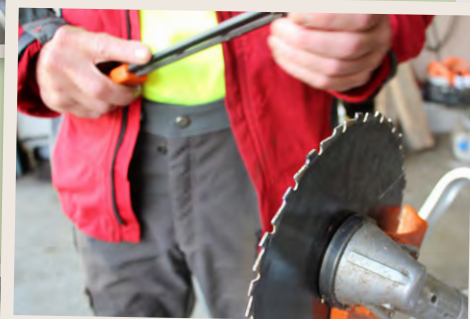
Vaikka kyse on liki mikroskooppisen pienistä eroista, sahauksessa sen kuitenkin huomaa. Sahaa ei tarvitse teroittaa kuin päivän päätteeksi kotona, ja polttoainettakin kuluu paljon vähemmän.

- Ja tämä vinkki on ihan ilmainen, Näkki nauraa.

Terän päällysosa kannattaa viilata timanttiviilalla aivan tasaiseksi.

Kun terän päällys on tasainen, liikkuu pyöröviilakin siinä kevyesti. Kaksi työntöä riittää.

Näkki merkitsee työn aloittamiskohdan kynällä terään.

MTK:n alennus Teboil Yrityskorttiisi

330 aseman verkosto takaa sujuvan liikkumisen läpi Suomen

Hanki maksuton Teboil Yrityskortti osoitteesta teboil.fi. MTK-alennuksesi on 3,19 senttiä litralta*. Mainitse hakemuksessa yhdistyksesi nimi ja jäsennumero niin varmistat alennuksesi. *Ei Express- tai D-asemilta

TEBOIL

Tilaa
lämmitysöljyä
ja voita!

Halutessasi voit
maksaa tilauksen
viidessä erässä

Varmista öljyn riittävyys ennen lämmityskauden alkua

Tilaa lämmitysöljyä osoitteesta st1.fi/tilaa. Käytä tilauksen yhteydessä MTK-jäsenien alennuskoodia **"MTK2011JÄSEN"**. Halutessasi voit tehdä lämmitysöljytilauksen myös soittamalla maksuttomaan numeroon **0800 166 266** (24h).

Tilaamalla osallistut myös arvontaan, jossa voit voittaa 1000 eurolla Perfect-autopesuja tai lisää lämmitysöljyä!

TEHO OPTI
Premium

Lämmitysöljyksi suosittelemme Teho Opti Premiumia, jonka lisäaineistuksen ansiosta öljynkulutuksesi ja päästösi laskevat, koko lämmitysöljylaitteistosi toimii paremmin ja sen elinikä on pidempi.

Lue lisää www.st1.fi

KÄPÄLÄT KATTOON!

Kaninliha ruokalautasella on vielä monille vierasta. Ei enää pitkään, jos se Pia Pöllösestä on kiinni.

Kanit ovat Pia Pöllöselle yksilöitä, joita kasvatetaan ja hoidetaan sen mukaisesti.

Kanista on moneksi. Korvat ja häntätöpöt jaostuvat lemmikkieläinten huippuleluiksi.

Kaakkois-Suomen Heituinlahdessa sijaitsee pienehkö kasvinviljelytila, jossa viljellään kauraa, vehnää ja kuivaheinää. Tilalla asuu nelihenkinen perhe, koira ja neljäkymmentä kania. **Pia Pöllönen** on yrittäjä ja kaninkasvattaja ja hänen Ruohonjuuritaso-yrityksensä perustettiin vuonna 2016 sattuman kautta.

– Olin hakemassa vuohta, mutta matkaan tarttuikin kani. Silloin minulla ei vielä ollut mitään hajua siitä, mitä kaninkasvatus oikein pitää sisällään. Harrastuksen kautta lähdin selvittämään asiaa, ja tietoa löytyi paljon, Pöllönen kertoo.

Tänä päivänä tilalla on 40 siitoskaniä ja vuoden aikana teurastetaan satoja kaneja. Vanha lypsylehmanavetta on saanut uuden käyttötarkoituksen kanilana. Häkit tehdään itse, sillä ulkolaiset häkit ovat aivan liian pieniä. Verkon sijasta häkkien lattia on tehty muovivirtilästä.

Eläinten ehdoilla

Eläinten hyvinvointi on Piale tärkeää ja siihen panostetaan paljon. Kani on hyvin stressiherkkä eläin, joka sairastuu helposti, joten kaikki terveysriskit yritetään minimoida.

Pia teurastaa kanit itse ja tekee myös rahtiteurastusta. Viime vuonna hän teurasti noin 700 kaniä, tänä vuonna on luvassa yli 1000 teurasta. Vaikka teurastamisesta on tullut työ, on eläinten kohtelu tärkeintä. Eläimet ovat yksilöitä eikä niitä koskaan tainnuteta ennen kuin ne ovat hyvin rauhallisia.

– Koskaan ei ole niin kiire, etteikö eläintä käsiteltäisi rauhallisesti.

Eläimiä hoidettaessa kelloa ei katsota, mutta oma elämä on Pian sanojen mukaan välillä hullunmyllyä.

– Mies on töissä ja hoitaa kasvinviljelytilaa sivutoimena, itse olen täyspäiväisesti yrittäjä ja kahden pienen lapsen äiti. Aika ei meinaa riittää mihinkään ja tuntuu siltä, että sata asiaa jää tekemättä. Lomilla ei lähdetä pakettimatkalke vaan hoidetaan kaikkea tilalla.

Yrittäjyys tuo kuitenkin myös vapautta, ja töitä tehdään suurella sydämellä. Homma vaatii jääräpäisyyttä ja periksiantamattomuutta. Koko ajan pitää kehittyä ja Pia näkikin mahdollisuu-

” Olin hakemassa vuohta, mutta matkaan tarttuikin kani.”

den rehuntuotannossa.

– En ollut tyytyväinen rehuihin. Kanit jäivät pieniksi, joten asialle oli pakko tehdä jotain.

Tuumasta toimeen. Alle viikossa myytiin ensimmäinen, reilun 8 tonnin suuruinen Kanin Ykkös-Herkku -rehuerä, ja kysyntä kasvaa koko ajan. Eron huomaa myös kanien kasvussa, sillä 10-viikkoiset poikueet ovat kasvaneet täysiko-koiseksi ja ovat terveitä.

Kanista on moneksi

Vastahakoisuuttakin löytyy alaa kohtaan, sillä kani mielletään lemmikiksi ja kaninkasvatus herättää paljon tunteita. Pia kertoo, ettei mitään tehdä salassa, vaan toimintaa halutaan tehdä tunnetuksi. Hän toivoisikin, että kaupat ja alan ammattilaiset olisivat avoimempia tuotantoa kohtaan.

– Tuntuu hieman oudolta, kun paikalliset liha-alan ammattilaiset ja erikoisliikkeet eivät ota lihaa vastaan.

Ravintolat sen sijaan ovat avoimemmin mielin liikenteessä, ja käyttävät säännöllisesti kotimaista kaninlihaa. Sitä kautta tietoisuus ja tunnettavuus kaninlihasta on noussut kuluttajien keskuudessa. Pia kehottaaakin kaikkia kiinnostuneita tiedustelemaan paikalliselta kauppiaalta kotimaisen kaninlihan saatavuutta.

Kanintuotanto oli vielä 1970-luvulla hyvin suosittua, mutta broilerintuotanto jyräsi tehokkuudellaan. Kaninlihantuotanto voi toisaalta nousta uuteen suosioon, sillä sitä pystytään tuottamaan ekologisesti ja eettisesti erittäin pienellä hiilijalanjäljellä. Liha on lisäksi hyvin terveellistä, proteiinipitoista ja lähes rasvatonta.

Pian tuotantokaneista käytetään hyödyksi lähes kaikki, sillä lihaa myydään kauppoihin, siitä jatkojalostetaan kaninakkeja, turkis hyödynnetään taljoihin, huonompi nahka vieheiksi koiraharrastajille, raakanahka kuivataan ja käytetään koirien lelujen sisällöksi. Häntätöppö, takakäpälä, etukäpälä ja korvat kuivataan huipuleluiksi koirille, kissoille ja freteille.

Pia kertoo, että yritystoimintaa jatketaan ja kehitetään koko ajan. Lapset kasvavat ja voivat halutessaan olla mukana auttamassa. Mutta rajat ovat tarkat, molemmilla lapsilla on omat lemmikkikanit, ja äitiä muistutellaankin välillä, ettei niitä sitten viedä teurastettavaksi. ●

RUOHONJUURITASO ON SUOMEN SUURIN KANINKASVATTAMO

Verkkokauppa ja nettisivut:
<http://ruohonjuuritaso.com/>

Kanin Ykkös-Herkku -rehu myös myynnissä!

Raakanahka sopii kuivattuna koirien lelujen sisällöksi.

Kanin turkista saa upean pehmeitä taljoja.

OSUUSKUNTA VÄLITTÄÄ LAATUVILJAN

ViljaTavastia Osuuskunta pitää huolta viljan hinnasta ja turvaa osaltaan kotimaista viljantuotantoa.

Ajamme kilometrejä pitkää mutkittelevaa maantietä. Tien molemmin puolin aukeaa silmän kantamattomiin peltoa, joka auringon paisteessa hehkuu kullan värisenä. Tien päässä on idyllisen näköinen keltainen omakotitalo. Saapuessani pihaan talosta astuu ulos energisyyttä huokuva nainen, tilan emäntä **Marja Alastalo**.

Marja ilmoittaa heti kättelyssä, että tilan isäntä Kalle Alastalo on parhaillaan puimassa peltoa muutaman kymmenen kilometrin päässä Lopella, jossa tilalla on vuokramaata.

Alastalot ovat toinmineet yhdessä noin viidensadan hehtaarin suurtilallaan Hausjärven Oitissa kasvinviljelijöinä jo 20 vuotta. Kasvinviljelyn he aloittivat nuorena parina, täynnä idearikkaita tavoitteita tilansa suhteen. Työtä tilan eteen onkin tehty valtavasti ja siitä Alastaloja on huomioitu - vuonna 2017 MTK Häme ja Vanajavesikeskus myönsivät pariskunnalle Kanta-Hämeen ympäristöstävällinen tila -tunnustuksen.

Osuuskunnassa alusta asti

Alastalojen tilalle tulee vuosittain eniten

satoa mallasohrasta, rukiista sekä vehnäästä.

– Tilamme tärkeimmät viljelykasvit ovat mallasohra ja leipäviljat eli syys- ja kevätvehnä sekä ruis. Viljelemme myös syys- ja kevätöljykasveja sekä kuminaa, Marja kertoo.

Hämeenlinnasta lähtöisin olevassa vuonna 2016 perustetussa ViljaTavastia Osuuskunnassa Alastalot ovat olleet mukana jo sen ensi hetkistä lähtien. Marja Alastalo pitää mukana olemista erittäin merkittävänä asiana ja syystä.

– Viljakaupassa viljelijä on valitettavasti melko huonossa neuvotteluasemassa, vaikka hänellä olisi suuri määrä viljaa myytävänä. Niin kauan kuin viljaa myydään alhaisella hinnalla, ei hintatasoon ole odotettavissa nousua, Marja

pohtii.

Marja puhuu kaikkien viljelijöiden puolesta sanoessaan, että tähän tilanteeseen on saatava muutos. Hän toteaaakin ViljaTavastiaan liittymisen olevan hyvä tapa viedä asiaa parempaan suuntaan.

– Tämän kaltainen yhteistyössä tapahtuva toiminta vaikuttaa markkinoihin tehokkaammin kuin yksittäisen viljelijän ponnistelut asian korjaamiseksi.

”**Tilanteeseen on saatava muutos.**”

Alastalojen tuottama mallasohraakin löytää markkinoille ViljaTavastian kautta.

Jäseniä ympäri Suomen

ViljaTavastian jäsenet voivat itse päättää, myyvätkö he viljaeränsä osuuskunnan kautta vai vaihtoehtoisesti itse. Myös viljateollisuus hyötyy viljaeristä, jotka ovat tasalaatuisia ja pyydettyä toimittavia.

– Vaikka ViljaTavastian kautta ei tarvitsekaan myydä koko viljasatoa, niin on kuitenkin hyvä muistaa, että vain sen kautta myydyt viljat parantavat viljelijöiden neuvotteluvoimaa, Marja sanoo

Puhdas luontokin
kantaa, mutta
osuuskunta auttaa
osaltaan markki-
noinnissa.

päättäväisenä.

Alastalot ovat tyytyväisiä ViljaTavastian sujuvaan toimintaan. Viljelijöiden tyytyväisyydestä kertoo myös se, että vajaassa kolmessa vuodessa osuuskuntaan kuuluvien jäsenten määrä on yli kolminkertaistunut. Tällä hetkellä ViljaTavastiaan kuuluu jo yli 460 kasvinviljelijää ympäri Suomen.

Alastalot kannustavat lämpimästi viljelijöitä mukaan toimintaan.

– Mitä enemmän viljelijöitä on mukana, sitä paremmin voimme vaikuttaa

markkinoihin, Marja vakuuttaa.

Haastattelun päättyessä päivä Alastalojen tilalla jatkuu vilkkaana. On kiireinen puintipäivä, tilalla tehtävien töiden ohella Marja jatkaa opettajan opintojaan ja perheen kolme lasta lähtevät harrastuksiinsa. Myös tilan sympaattinen kissa tulee viereeni kiehnäämään, ikään kuin hyvästien merkiksi.

Ehdin vielä ottaa muutaman kuvan, ennen kuin ilta-aurinko laskee peltojen ylle. ●

MIKÄ ON VILJATAVASTIA?

- **Osuuskunta, joka** tarjoaa jäsenilleen sähköisen markkinanavan laadukkaan viljan myynnille
- **ViljaTavastian perustivat** MTK Häme ja liiton tuottajayhdistysten kokoama viljelijätyöryhmä vuonna 2016
- **Tarkoituksena on** viljelijöiden neuvotteluvoiman vahvistaminen markkinoilla
- **Toimintaan kuuluu** jo yli 460 viljelijää ympäri Suomen

Lue lisää: www.viljatavastia.fi

Fortum HorsePower

**Helppo ja ympäristöystävällinen ratkaisu
tallin kuivike- ja lantahuoltoon.**

**Fortum HorsePower asiakaspalvelu
ma-to 8-16**

horsepower@fortum.com

puh. +358 40 642 9111

fortumhorsepower.com

**Join the
change**

 fortum

VERMOSSA		aset- taa		KAN- GAS- PUILLA		TOTI- NEN		POHJALTA			
VOIDA				TALOU- DELLI- NENKIN							
tehdä vakoa		PIHI RANI- NEN		VAALI-				KOKKI HENRI			
				VIIVA-		MAKSA- MATTI HYÖN- TEISIÄ					
				LIKA ET SÄ ...MÄ!							
		DUFVA				VAA- NÄNEN		SENE- GA- LISSA			
		info		RINNE TAPPION KOKEMUS		KYLPLYÄ viehko					
		POIK- KEUK- SETTA		BJÖRK- LUND		AN- SAITA		PUU- TÖI- HIN			
SOTI- LAISTAKIN						HIIH- TÄJÄ KORVA		KASVI- HUO- NEITA		SAA- NILA	
				MOTII- VIT						SOTA- KO- NEITA	
TÄHÄNKIN						TONA- VAAN- -SORSA		SIL- LASSA KIVU- LIAS		HAUTA- JAI- SISSA	
hauta- holvi		TYT- TÄREN MIES		PIAN							
RUNOILIJA TYNNI		PURIS- TIN		REY- NOLDS O'NEAL		TUO- KIOT		SUUN- TA			
VAUHDIKAS TANSSI				LIIKE- TOIMI		PILKAN KOH- TEET					

VILJELYHOMMIA JA TAITEILIJAEELÄMÄÄ

Maatilallakaan ei kannata kangistua totuttuihin kaavoihin. Kulttuuriharrastus voi pitää notkeana niin yrittäjän kun lähiympäristönkin.

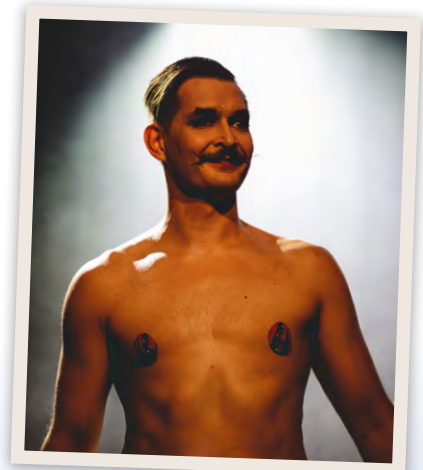
Aleksis Kyrö soittaa klarinettia ja melkein mitä vaan, mitä käsiinsä saa. Sen lisäksi hän laulaa, näyttelee, heittää keikkaa burleskitaitelija **Dick Ta-**
torina ja toimii tuottajana Mallusjoen Takinkääntöviikot -festivaaleilla. Muun muassa. Siinä sivussa hän viljelee 170 hehtaarin maatilaa Orimattilan Malusjoella ja toimii MTK-Orimattilan yhdistyksen puheenjohtajana.

Taiteilijaelämä verissä

– Maatilaksi tämä on ollut kulttuurikoti. Aika paljosta saa siis kiittää vanhempia. Isä oli näyttelijä ja jonkinlainen kulttuuripersoona, äiti kansantanssiohjaaja, Aleksis kertoo.

– Kaikenlaista kulttuuritoimintaa on harrastettu kyllä vähän maatalouden kustannuksella. Joskus on tehty erilaisia kulttuuririentoja, vaikka olisi voinut olla jotakin heinänniittoa tarpeen tehdä.

Klarinetin soitosta se lähti. Sen Kyrö

Tuomas Laitila

Viljelijä ja burleskitaitelija mahtuvat hyvin samoihin nahkoihin.

Anne Rauhamäki

aloitti 7-vuotiaana. Äidin kansantanssitaustasta johtuen Kyrö pääsi pienestä pitäen mukaan mukaan esityksiin ja säestämään tanssijoita. Vanhemmat päästivät pojan 15 -vuotiaana Helsinkiin Sibeliuksen lukioon, jossa musiikkia ja esiintymistä sai opiskella koulunkäynnin ohessa. Kyrö myös huomasi olevansa hyvä soittamaan korvakuulolta ilman nuotteja.

Opiskelemaan hän päätyi kuitenkin Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteelliseen tiedekuntaan, mutta kaikki vapaa-aika kului Ylioppilasteatterin ja musiikkiharrastusten parissa. Siksi valmistuminenkin hieman viivästyi.

Burleskitaide vei mennessään

Burleski- tai paremminkin boyleskiurastaan Kyrö saa kiittää vaimoaan **Kaisaa**.

– Kymmenisen vuotta sitten vaimo hommasi 30-vuotissyntymäpäivilleni esiintymään alan uranuurtajan burleskitaitelija **Bettie Blackheartin**. Kaisa jäi saman tien hommaan koukkuun ja on sen jälkeen esiintynyt itsekin ulkomaita myöten. Minulla meni muutama vuosi kypsyttellä ajatusta ja kehitellä hahmoa, Kyrö kertoo.

Viitisen vuotta sitten Kyrön hahmo

Dick Tator esiintyi ensimmäisen kerran.

– Keikkoja on kyllä riittänyt, mutta ulkomailla en ole itse vielä esiintynyt.

Burleskiesitys on taidemuoto, joka yhdistää tanssia, dragshowta, performanssia ja luovaa stripteaseä, mutta myös

”Kulttuuri-toimintaa on harrastettu maatalouden kustannuksella.”

parodiaa ja komediaa. Siis tavallaan vitseilee sille, mitä tekee. Vaikka burleskiin kuuluukin jollain tapaa ”viekoittelevaa” liikehdintää ja riisuutumista, ei burleskiesiintyjä riisu kaikkia vaatteitaan, sillä esityksen tarkoituksena on kiusoittelu ja viihdyttäminen.

Miten tähän hieman erikoisempaan taiteenlajiin sitten on viljelijäpiireissä suhtauduttu?

– No ei oikeastaan sen kummemmin.

Ehkä vähän naureskellen, mutta hyväksyen kuitenkin. On minut pyydetty esiintymään paikallisen maamiesseuran pikkujouluhinkin, Kyrö naureskelee.

– Ehkä se menee niin, että kun on kuitenkin uskottavuutta viljelijänä ja edunvalvojanakin, niin on helpompi olla vähän outo. Vaikka ei minulle niin väliä ole, mitä muut minusta ajattelevat.

Lehmien jättämä tyhjä tila täyttyi

Kyrö laittoi lehmät pois viime vuoden marraskuussa.

– Tammikuussa soitti Lahden Kaupunginteatterin johtaja ja kysyi, olenko minä sellainen henkilö, joka osaisi vetää pienen drag-roolin näytelmässä. Vastasin että joo. Ja nyt sitten treenataan Lahden Kaupunginteatterissa Nunnia ja Konnia -esitystä, Kyrö naureskelee.

Ensi-ilta osui kyllä harmillisesti samalle päivälle Suomalaisen ruoan päivän kanssa, joten taas Kyrö joutui valitsemaan kulttuurin ja maatalouden välillä. Ja tietenkin ensi-iltaan on pakko mennä, joten Orimattilan yhdistys sai selviytyä päivälle suunnitellusta tapahtumasta ilman puheenjohtajaa. ●

Neil Kendall

Vapaa-aikana viljelijä-taiteilija lataa akkuja.

Dick Tator on Aleksis Kyrön burleskihahmo.

Anne Rauhamaa

Kesän suur tapahtumat liikuttivat jälleen valtavasti väkeä

OKRA 3.-6.7.2019

OKRA-MAATALOUSNÄYTTELYSSÄ VIERAILI NELJÄN messupäivän aikana yli 81 000 kävijää. MTK:n ja MHY:n yhteisosastolla jaettiin esittelymateriaalia MTK:n jäsenyyden eduista ja palveluista sekä opastettiin sähköisen jäsenkortin latauksessa.

Osastolla oli myös mahdollista vastata jäsenkyselyyn, jonka kautta kehitämme sähköisiä kanavia ja palveluita. Lähienergialiitto oli kumppanina mukana ja kertoi lähellä tuotetun energian mahdollisuuksista. FFD:n tietovisa oli suosittu, osallistujille oli palkintona valkoapilan siemeniä.

Metsänhoitoyhdistysten palvelut, kuten Puukauppa ja Vinkkejä taimikonhoitoon, löytyivät samalta osastolta.

Vuoden päästä maatalousmessut järjestetään Mikkelissä, sillä v. 2020 on Farmari-näyttelyn vuoro.

MTK ja MHY:t olivat näyttävästi esillä Okra-näyttelyssä.

SuomiAreena 15.-19.7.2019

MTK:LLA OLI OSASTO Porissa järjestetyn SuomiAreena-tapahtuman rannassa 15.-17.7. Yhteisosastolla olivat mukana myös FFD, Mhy Satakunta, Suomen maatalousmuseo Sarka ja Sikses parasta -hanke. Osastolla pystyi testaamaan taitojaan kotimaisten lehtipuiden tunnistamisessa. Lisäksi arvuuteltiin maitotonkan tilavuutta (30 l) sekä visailussa verrattiin kehitysmaiden maa- ja metsätaloutta esimerkiksi Suomeen.

MTK oli loppuviikosta mukana kahdessa keskustelutilaisuudessa, "Laatua ja turvallisuutta soteruokapalveluihin" yhdessä Fazer Food Servicen kanssa sekä "Ammatit katoavat, osaaminen ei" Skills ry:n kanssa. Järjestöä edustivat keskustelutilaisuuksissa Terhi Löfstedt ja Kaisa Pihlaja.

MTK oli mukana SuomiAreenan keskustelutilaisuuksissa.

NIMITYKSET

Emilia Biskop MTK:n Brysselin toimiston harjoittelijaksi. MMK Emilia Biskop toimii MTK:n Brysselin toimiston harjoittelijana syyskuun alusta tammikuun 2020 loppuun asti. Emilia opiskelee Helsingin yliopistossa kotieläintiedettä ja sivuaineenaan liiketaloutta.

Tiia Kuusela MTK:n Maaseutunuorten asiamieheksi. MMM, agronomi Tiia Kuusela on työskennellyt aiemmin mm. Siipikarjaliitossa asiantuntijana ja Loimaan kaupungin maaseutuasiamiehenä. Kuusela toimii myös Varsinais-Suomen maaseutunuorten valiokunnassa ja MTK-Mellilän johtokunnassa. Tehtävä on perhevapaan sijaisuus syyskuuhun 2020 asti.

KALENTERI

10.-12.10.

**KoneAgria -näyttely,
Jyväskylä**

30.10.

**Metsävaltuuskunnan kokous,
Espoo**

7.-9.11.

**Maaseutunuorten
syysparlamentti**

26.-27.11.

**MTK:n valtuuskunnan kokous,
Espoo**

SINULLE TEHTY. SUOMESSA VALMISTETTU.

Valtra-traktorit tunnetaan luotettavuudesta, monipuolisuudesta ja suomalaisuudesta. Jokainen traktori suunnitellaan yksittäisen asiakkaan tarpeisiin ja valmistetaan kestävästi vaativimmat ilmastot ja takaamaan suurimman suorituskyvyn rankimmissakin työolosuhteissa.

VALTRA

**AGCO
SUOMI**

→ VALTRA MYYJÄSI
AGCO SUOMI OY

www.agcosuomi.fi
www.valtra.fi

MAATALOUSMUOVIT UUSIOKÄYTTÖÖN

MTK ja Itä-Suomen Murskauskampus ovat sopineet uudistuneesta valtakunnallisesta jäsenedusta, jolla muovijätteestä pääsee vastuullisella tavalla eroon.

MUISTATHAN!

Maatalousmuovijäte kannattaa lajitella muovilaadun ja puhtauden mukaan. Verkot ja päällystemuovit on erotettava toisistaan. Muovit on myös hyvä säilyttää puhtaana ja kuivana esimerkiksi siirtolavalla.

”Yhteistyöllä kannustetaan muovin puhtauteen ja tarkkaan lajitteluun.”

Katso
kaikki
jäsenedut:
[www.mtk.fi/
jasenedut](http://www.mtk.fi/jasenedut)

Muovien lajittelu ja säilytys

VILJELIJÄ PEPPI LAINEELLA on

Hajalassa peltoviljelyn lisäksi lammas-
tuotantoa. Talvisin lampaat tarvitsevat
sisäruokinnassa rehua, joten rehupaa-
leja kuluu paljon. Muovijätettä syntyy
viikoittain isoja kasoja. Muovit ja ver-
kot Laine lajittelee erikseen.

– Pakkaamme tilallamme 30-40
paalin muovit omalla paalausystee-
millämme tiiviiksi, ja nippu sidotaan
paalinarulla kiinni. Näin muoveja
pystyy kätevästi liikuttamaan traktorin
paalipihdeillä. Paalit saadaan talon sei-
nustalle siistiin järjestykseen, eivätkä
ne vie paljon tilaa. Siitä ne on helppo
kuljettaa keräykseen, Laine kertoo.

MTK:n jäsenet voivat nyt
hankkia Itä-Suomen Murs-
kauskeskukselta edullisesti
maatalousmuovien keräämis-
ja kierrättämispalvelua. Elokuussa alka-
neella yhteistyöllä kannustetaan muovin
puhtauteen ja tarkkaan lajitteluun, millä
saavutetaan maatalousmuovien kor-
keampi kierrätysaste sekä alhaisemmat
kustannukset. Koko arvoketjua seura-
taan maatilalta loppukäsittelyyn asti,
jolloin tiedetään, mihin maatalousmuo-
vit päätyvät.

Muovinkeräyksen hinnat ovat jäsenel-

le edullisempia kuin ei-jäsenelle. Kierrä-
tyskelpoisen muovin keräys on huomata-
vasti kierrätyskeltotonta edullisempaa,
koska sitä voidaan uusiokäyttää arvok-
kaampiin muovituotteisiin.

Puhelimitse tehtävän tilauksen lisäk-
si jäsenten käytettävissä on digitaali-
nen tilausjärjestelmä sekä mobiilisovel-
lus. Pääset käsiksi uuteen jäsenetun
kiertoasuomesta.fi -sivulta löytyvästä
painikkeesta, josta sinut ohjataan
Itä-Suomen Murskauskuskuksen järjes-
telmään.

Lue lisää jäsenedusta *mtk.fi*-sivustolta.

Järjestökoulutuksen syksy

JÄRJESTÖKOULUTUKSEN SYKSYS-
SÄ ON taas paljon oppia ja tietoa
jaossa.

MTK-yhdistysten sihteerien val-
mennuksessa marraskuun alussa
Tampereella pohditaan jäsenkohtaa-
mista ja markkinointia.

MTK Vaikuttajavalmennuksesta
valmistuneet kokoontuvat harjoittele-
maan mediahaastatteluja Tallinnaan.

Järjestö tutuksi uusille toimihen-
kilöille -valmennuksessa 28.-29.10.
perehdytään MTK:n toimintaan.

Metsänhoitoyhdistysten Rivival-

tuutetusta vaikuttajaksi -valmen-
nuksessa kehitetään luottamusjoh-
tajuutta.

Varaa omalle liitollesi tai yhdistyk-
sellesi räätälöity koulutus. Teemoina
ovat mm. työnantajakoulutus, esiin-
tymistaito, sosiaalinen media, yhdis-
tystoiminnan kehittäminen, koulu-
lähettiläsvalmennus ja johtokunnan
työnohjaus.

Koulutuskalenteri ja yhteystiedot
löytyvät osoitteesta [www.mtk.fi/
koulutus](http://www.mtk.fi/koulutus)

ANNA-LIISA KNUUTI

Ristikon
ratkaisu

K	A	U	L	A	R	I	S	K	I	V	A	K	A	V	A
O	S	A	I	T	A	U	U	R	N	A	A	L	E	N	
R	A	V	I	T	K	O	O	D	I	R	A	S	T	I	T
S	A	A	T	T	A	M	O	S	K	A	V	A	T	I	
U	R	A	T	A	S	V	E	N	O	S	S	I	S		
N	A				A	N	T	T	I		E	D	E	N	
N	O	J	A	T	K	A	M	A	T	I	E	N	A	T	A
A	A	I	R	I	N	A		H	K	P					
A	A	R	R	E	T	A	N	I	T	A	K	A	R	I	
R	I	V	I	T	K	Y	N	A		A	N	S	A	R	I
A	N	E	M	O	N	E		K	L	A	T	U	P		
S	A	N	A		R	S	Y	T		A	N	S	A	S	
O					V	A	V			A	K	N	E	T	A
K	R	Y	P	T	A	A	K	I	S	T	I	U	U	M	A
A	A	L	E		P	R	A	S	S	I	H	E	T	K	E
P	O	L	S	K	A	R	Y	A	N	I	T	T	A	H	O
I	T	A	A		A	F	A	A	R	I	I	V	A	T	U

Sijoita metsäkaupasta saadut tulot, niin metsäsi jatkaa kasvuaan myös päätehakkuun jälkeen!

17 400 €

10 vuotta

34 228 €

Laskelmassa on käytetty esimerkkinä 75:n hehtaarin tilaa, johon tehdään 3:n hehtaarin (750 m³) päätehakkuu. Puun 40 €/m³ keskikantohinnalla kaupan arvoksi muodostuu 30 000 €. Verojen ja uudistuskustannusten jälkeen sijoitettavaa omaisuutta jää jäljelle 17 400 €.

Laske säästölaskurillamme paljonko metsätulosi voisivat kasvaa osoitteessa lahitapiola.fi/aloitasaastaminen

